

Professionelle læringsfællesskaber

LÆSØ KOMMUNE

JAMMERBUGT
KOMMUNE

Hjørring Kommune

BRØNDRSLEV
KOMMUNE

FREDERIKSHAVN KOMMUNE

Mariagerfjord
Kommune

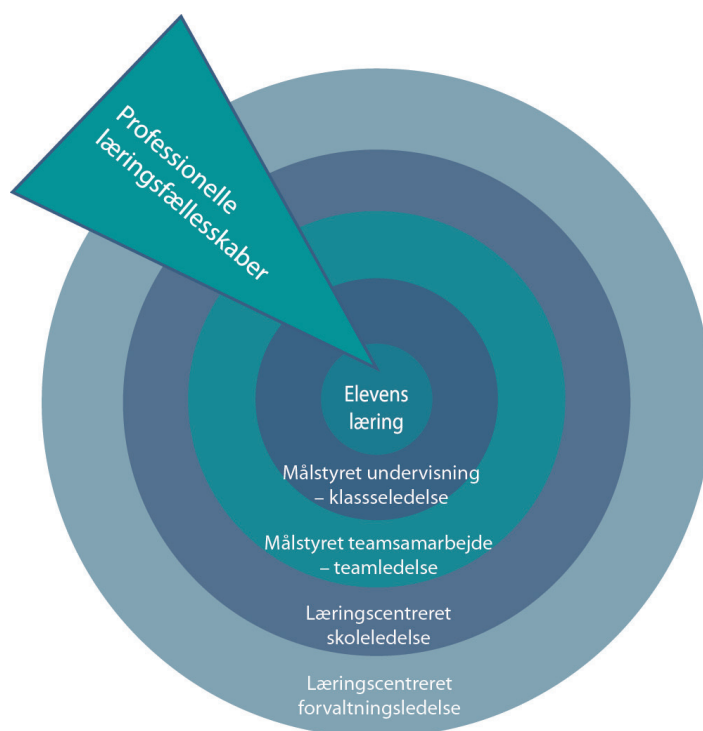
Dafolo

Professionelle læringsfællesskaber

Skoler kan kun være så gode, som de mennesker, der befinder sig i dem. **Professionelle læringsfællesskaber er en tilgang til praksis**, som udvikler og opbygger de professionelles evne til i fællesskab at forbedre elevernes læring og trivsel. I kompetenceudviklingsprojektet **PLF Nord** er fem nordjyske kommuner – Brønderslev, Frederikshavn, Hjørring, Jammerbugt og Læsø – gået sammen om at udvikle professionelle læringsfællesskaber med henblik på at øge elevernes læring og trivsel. Her kan du læse om baggrunden for PLF Nord.

En af de væsentligste faktorer for skoleudvikling omhandler **samarbejde på tværs**. Professionelle læringsfællesskaber er dermed også en proces, der tænkes på flere niveauer og foregår i og på tværs af teamorganiseringen. Det gælder alle teamorganiseringer, herunder klasseteam, fagteam, årgangsteam, ressourcesteam, ledelsesteam osv. Uanset niveau har et professionelt læringsfællesskab altid fokus på, hvordan elevernes læring og trivsel kan øges. At arbejde som et professionelt læringsfællesskab forudsætter en kultur, hvor undervisning er noget, man samarbejder om og tager et kollektivt ansvar for.

Hvad er et professionelt læringsfællesskab?

Professionelle læringsfællesskaber bygger på **tre store ideer**, der hver især har betydning for lærere og pædagoger:

- 1) Det grundlæggende formål med vores skole er at sikre, at **alle elever bliver så dygtige som muligt**. For at gennemføre denne idé må underviserne sammen skabe klarhed over følgende:
 - Hvad er det, vi ønsker, eleverne skal vide?
 - Hvordan kan vi vide, at vores elever lærer noget?
 - Hvordan vil vi reagere, når eleverne ikke lærer?
 - Hvordan vil vi berige og udbygge læringen for de kompetente elever?
- 2) Hvis vi skal hjælpe alle elever til at lære, vil det kræve, at **man arbejder sammen** i en kollektiv indsats for at opfylde behovene for hver enkelt elev.
- 3) Underviserne må udvikle en **resultatorientering** for at kunne vide, om eleverne lærer, og for at kunne reagere hensigtsmæssigt på deres behov.

Den første idé omhandler altså målet med at arbejde med professionelle læringsfællesskaber, nemlig at optimere elevernes læringsudbytte. Den anden og tredje idé handler om det, man gør for at nå målet, nemlig at øge kvaliteten af samarbejdet ved at anvende data om elevernes læring.

I PLF Nord kommer de tre store ideer helt konkret til udtryk i arbejdet med fem kompetenceområder omhandlende henholdsvis PLF-samarbejde, teammøder, læringssamtaler, videndeling og data:

- Første store idé: Hvad er målet?
Fokus på elevernes læring og trivsel.
- Anden store idé: Hvordan kan vi opnå målet?
Lærerne, pædagogerne og lederne skal indgå i et forpligtende samarbejde om elevernes læring og trivsel.

Med den anden store idé har pædagogerne, lærerne og lederne hermed fokus på følgende kompetencemål:

1. At udvikle og arbejde ud fra fælles visioner, værdier og normer for samarbejdet i et professionelt læringsfællesskab med fokus på elevers læring og trivsel
2. At deltage kompetent i teammøder med fokus på elevers læring og trivsel
3. At kunne deltage kompetent i og lede reflekterende læringssamtaler med fokus på elevernes læring og trivsel
4. At videndele systematisk i og på tværs af team, skole, distrikter og kommuner med fokus på elevers læring og trivsel.

- Tredje store idé: Hvordan kan vi vide, om vi nærmer os målet?
Lærerne, pædagogerne og ledelsen indgår i et forpligtende samarbejde, hvor data anvendes med henblik på at understøtte og fastholde fokus på elevernes læring og trivsel.

Med den tredje store idé retter pædagogerne, lærerne og lederne hermed fokus mod følgende kompetencemål:

5. At analysere og anvende data til pædagogisk praksis med fokus på elevers læring og trivsel

Med udviklingen af professionelle læringsfællesskaber foretages en kulturændring fra en privat kultur, hvor individuelle undervisere arbejder i isolation, hen imod en deprivatiseret kultur, hvor man på **teammøder** samarbejder systematisk om elevernes læring og trivsel. I processen opbygges fælles **visioner, værdier og normer** og viden, og det er teamets dialog om denne **fælles viden**, der – underbygget af **data** – skaber fundamentet for øget læring og trivsel. Det er vigtigt at bemærke, at den vægt, der lægges på elevernes læring i et professionelt læringsfællesskab, ikke mindsker vigtigheden af undervisningen. Den primære årsag til at organisere sig i professionelle læringsfællesskaber er netop **ønsket om at påvirke og forbedre undervisningen for alle elever**. Professionelle læringsfællesskaber er med til at skabe de betingelser, der hjælper lærere og pædagoger til at blive dygtigere undervisere, og er med til at sikre, at den enkelte lærer og pædagog opretholder en høj grad af professionel selvrespekt.

Hvad er formålet med at arbejde i professionelle læringsfællesskaber?

Ingen lærer, pædagog eller leder har al den viden og alle de færdigheder, som skal til for at forbedre en skole, en klasse eller imødekomme behovene hos den enkelte elev. At udvikle lærere og pædagogers kollektive evne til at fungere som et professionelt læringsfællesskab udnytter det store potentiale, som ligger i at samarbejde om skolens kerneydelse – elevernes læring og trivsel.

Professionelle læringsfællesskaber bygger på den antagelse, at for at øge elevernes læring må der være processer på plads, som sikrer en kontinuerlig og jobindlejret læring hos de voksne, der underviser. Når lærere og pædagoger får tid og redskaber til at samarbejde, bliver de livslangt lærende, deres undervisningspraksis bliver bedre, og de bliver i stand til at øge elevernes læring langt ud over, hvad nogen af dem kunne have udrettet alene. Det kræver altså ikke, at de skal arbejde hårdere, end de hidtil har gjort, men det opfordrer både lærere, pædagoger, skoleledelse og forvaltningsledelse til **redefinere roller og ansvarsområder**.

Teamsamarbejde har længe været en del af skolepraksis. Det særlige ved professionelle læringsfællesskaber handler om det, der samarbejdes om – nemlig elevernes læring og trivsel. I dette samarbejde ligger mulighederne for at skabe en skole, der øger læring og trivsel **for både elever, lærere, pædagoger og ledelse**.

Kontakt

Vil du vide mere om projektet, er du velkommen til at kontakte en af de tre projektledere:

Michael Ahrentz, Hjørring Kommune

Kommunal projektleder og repræsentant for de fem kommuner

Mail: michael.ahrentz@hjoerring.dk

Tlf.: 4122 3599

Astrid Holtz Yates, Dafolo A/S

Organisatorisk projektleder

Mail: ah@dafolo.dk

Tlf.: 2080 2835

Mette Bak Bjerregaard, Dafolo A/S

Faglig projektleder

Mail: mbb@dafolo.dk

Tlf.: 2897 6066

Læs mere

- ➔ Albrechtsen, T.R.S. (2013): *Professionelle læringsfællesskaber – teamsamarbejde og undervisningsudvikling*. Dafolo.
- ➔ DuFour, R., DuFour, R., Eaker, R. & Many, T. (2010): *Learning by doing*. Solution Tree Press.
- ➔ DuFour, R. & Marzano, R. (2015): *Ledere af læring*. Dafolo.
- ➔ Hargreaves, A. & Fullan, M. (2016): *Professionel kapital – en forandring af undervisningen på alle skoler*. Dafolo.